

Lausunto

Kirkkokatu 35

Asiointikunta Nurmes	Hakemuksen vaihe Hakemus jätetty
Kiinteistötunnus 541-111-192-4	Hakemus jätetty 25.03.2026
Asiointitunnus LP-541-2026-00013	Käsittelijä Rokkonen Tapio
Hankkeen osoite Kirkkokatu 35	Hakija [REDACTED]
Toimenpiteet Poikkeamisen hakeminen	

Lausunto

Lausunnon pyyntöpäivä 13.04.2026	Kuvaus Pelastusviranomaisen lausunto
Lausunnon antopäivä 27.04.2026	Lausunnon antaja Pekka Rätty
Lausuntoteksti Pelastuslaitos ei näe tarpeelliseksi yksityistä teleliikennemastoa taajama-alueella. Pelastuslaitoksen järjestelmät eivät tarvitse yksityistä teleliikennemastoa huoltovarmuuden turvaamiseksi.	
Lausunnotieto ei-puollettu	Liitteet 0 kpl

VASTINE PELASTUSVIRANOMAISEN LAUSUNTOON

Asia: Vastine poikkeamislupahakemuksesta (Nurmes, Kirkkokatu 35) annettuun lausuntoon koskien telemaston rakentamista.

Vastauksia ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnon väittämiin:

1. Pelastuslaitos ei näe tarpeelliseksi yksityistä teleliikennemastoa taajama-alueella.

Nurmeksen taajama-alueella ei muita, kuin yksityisomisteisia telemastoja (Nurmeksen kaupunki tai Suomen valtio tai eivät omista Nurmeksen taajamassa ainoatakaan telemastoa).

2. Pelastuslaitoksen järjestelmät eivät tarvitse yksityistä teleliikennemastoa huoltovarmuuden turvaamiseksi.

Parhaillaan käynnissä olevan Virve 2 - uudistuksen seurauksena myös pelastusviranomaisten käyttämä viranomaisverkko käyttää kaupallisia 4G- ja 5G-verkkoja, jotka tukeutuvat yksityisomisteisiin mastoihin ja kiihteistöihin.

Johtopäätös:

Hanke on yleisen edun mukainen ja pikemminkin lisää-, kuin vähentää yleistä turvallisuutta.

Lausunto

Kirkkokatu 35

Asiointikunta Nurmes	Hakemuksen vaihe Hakemus jätetty
Kiinteistötunnus 541-111-192-4	Hakemus jätetty 25.03.2026
Asiointitunnus LP-541-2026-00013	Käsittelijä Rokkonen Tapio
Hankkeen osoite Kirkkokatu 35	Hakija [REDACTED]
Toimenpiteet Poikkeamisen hakeminen	

Lausunto

Lausunnon pyyntöpäivä 13.04.2026	Kuvaus Maankäytön lausunto
Lausunnon antopäivä 30.04.2026	Lausunnon antaja Olli Kakkinen
Lausuntoteksti Hakemuksen kohde sijaitsee asemakaavan mukaisella asuinpienalojen korttelialueella (AP-1). Jolle kaavamääräyksen mukaan voidaan sijoittaa liike- toimisto ja käsityöteollisuustiloja enintään 25% tontille sallitusta kerrosalasta. Korttelialueelle ei saa sijoittaa sellaista toimintaa, joka aiheuttaa ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta häiriötä. Suunniteltu rakentaminen on kaavan vastaista.	

Mahdollista poikkeamislupaa varten on kuultava naapureita.

Rakennettavaksi suunniteltu masto on korkeudeltaan 39 m eli noin 12-kerroksisen kerrostalon korkuinen. Mahdollinen jäänmuodostus tornirakenteeseen ja siitä johtuva suoja-alueen koko tulee selvittää. Onko suunnitelmissa esitetty suoja-alue riittävä, että jäätä ei tipu viereisten tonttien alueelle.

Lausuntotieto	Liitteet
lausunto	0 kpl

VASTINE NURMEKSEN KAUPUNGIN MAANKÄYTÖN LAUSUNTOON

Asia: Vastine poikkeamislupahakemuksesta (Nurmes, Kirkkokatu 35) annettuun lausuntoon koskien telemaston rakentamista.

Kommentteja Nurmeksen kaupungin maankäytön lausuntoon:

1. Suunniteltu rakentaminen on kaavan vastaista

Siksi poikkeamislupaa haetaan.

On hyvin yleistä, että vanhentuneet kaavat eivät huomioi matkapuhelinverkkoja ja siksi poikkeamislupamenettely on oikeuskäytännössäkin yleisesti hyväksytty- ja ainoa mahdollinen tapa telemastojen rakentamiseksi. Suomen taajamiin rakennetut telemastot ovat lähes poikkeuksetta alkuperäisen asemakaavan vastaisia ja ne rakennettu poikkeamismenettelyn turvin.

2. Rakennettavaksi suunniteltu masto on korkeudeltaan 39 m eli noin 12-kerroksisen kerrostalon korkuinen.

Korkeudeltaan kyllä, mutta kuten kuvasovitteet osoittavat, muita yhtäläisyyksiä ei ole.

3. Mahdollinen jäänmuodostus tornirakenteeseen ja siitä johtuva suoja-alueen koko tulee selvittää. Onko suunnitelmissa esitetty suoja-alue riittävä, että jää ei tipu viereisten tonttien alueelle.

Rakennettavaan mastoon ei sen korkeudesta ja rakenteesta johtuen kerry lunta tai jäätä niin, että niistä aiheuisi vaaraa ympäristölleen.

Lausunto

Kirkkokatu 35

Asiointikunta Nurmes	Hakemuksen vaihe Hakemus jätetty
Kiinteistötunnus 541-111-192-4	Hakemus jätetty 25.03.2026
Asiointitunnus LP-541-2026-00013	Käsittelijä Rokkonen Tapio
Hankkeen osoite Kirkkokatu 35	Hakija [REDACTED]
Toimenpiteet Poikkeamisen hakeminen	

Lausunto

Lausunnon pyyntöpäivä 13.04.2026	Kuvaus ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto
Lausunnon antopäivä 21.04.2026	Lausunnon antaja Ismo Rynänen
Lausuntoteksti Maston sijoittaminen pienelle AP-1 tontille rajoittaa merkittävästi tontin käyttöä, sekä haittaa myös naapuri pientalojen käyttöä. Teleliikennemaston sijoittaminen yksityisomistuksessa olevalle kiinteistölle ei ole huoltovarmuuden kannalta tarkoituksenmukaista. Hakemuksen asemapiirroksessa ei käy ilmi kiinteistön autopaikkojen, jätehuollon, leikkipaikkojen/oleskelualueen ja istutetun alueen sijoittelua.	
Lausuntotieto	Liitteet

kielteinen	0 kpl

VASTINE YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN LAUSUNTOON

Asia: Vastine poikkeamislupahakemuksesta (Nurmes, Kirkkokatu 35) annettuun lausuntoon koskien telemaston rakentamista.

Vastauksia ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnon väittämiin:

1. Maston sijoittaminen pienelle AP-1 tontille rajoittaa merkittävästi tontin käyttöä, sekä haittaa myös naapuri pientalojen käyttöä

Luvan hakija on myös kiinteistön omistaja ja tietää itse parhaiten oman tonttinsa käyttötarpeet. Maston rakentaminen ei vaikuta millään tavoin naapurikiinteistöjen käyttöön.

2. Teleliikennemaston sijoittaminen yksityisomistuksessa olevalle kiinteistölle ei ole huoltovarmuuden kannalta tarkoituksenmukaista.

Televerkot ovat osa kriittistä kansallista infrastruktuuria. Parhaillaan käynnissä olevan Virve 2 -uudistuksen seurauksena myös viranomaisverkko tukeutuu kaupalliseen 4G- ja 5G-verkkoon.

Se, että hakijana on kiinteistön omistaja eikä teleoperaattori, on yleinen ja laillinen käytäntö, jolla ei ole merkitystä luvan myöntämisen edellytysten kannalta. Suurin osa suomen televerkkojen tukiasemista sijaitsee tälläkin hetkellä muualla kuin julkisomisteisissa-, tai teleoperaattoreiden omistamissa kiinteistöissä tai mastoissa.

3. Kiinteistön autopaikkojen, jätehuollon, leikkipaikkojen/oleskelualueen ja istutetun alueen sijoittelu.

Tyveltään putkimaisen (halkaisija 80 cm.) telemaston ja ulkomitoiltaan 2,5 m x 3 m. suuruisen laitetarakennuksen rakentaminen tontin nurmialueelle eivät vaikuta kiinteistön autopaikkojen, jätehuollon, leikkipaikkojen/oleskelualueen tai istutetun alueen sijoitteluun millään tavoin.

Johtopäätös:

Hanke täyttää Rakentamislain mukaiset poikkeamisedellytykset sekä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain tavoitteet.

Kaavasta poikkeamiselle on erityinen syy, eikä poikkeaminen myöskään:

- 1) aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle,
- 2) vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista
- 3) vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista, tai
- 4) johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin ei aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia vaikeuta ympäristön suojelua koskevien tavoitteiden saavuttamista.

Hanke on yleisen edun mukainen, ja sen maisemalliset vaikutukset on minimoitu suhteessa tekniseen välttämättömyyteen ja yhteiskunnan turvallisuuden varmistamiseen.

Lausunto

Kirkkokatu 35

Asiointikunta Nurmes	Hakemuksen vaihe Hakemus jätetty
Kiinteistötunnus 541-111-192-4	Hakemus jätetty 25.03.2026
Asiointitunnus LP-541-2026-00013	Käsittelijä Rokkonen Tapio
Hankkeen osoite Kirkkokatu 35	Hakija [REDACTED]
Toimenpiteet Poikkeamisen hakeminen	

Lausunto

Lausunnon pyyntöpäivä 13.04.2026	Kuvaus Museon lausunto
Lausunnon antopäivä 17.04.2026	Lausunnon antaja Meri Rossander
Lausuntoteksti Uusi teleliikennemasto, korkeus 39 m ja laitetila 8 m ² . Erillislaitteen (Teleliikennemasto n. 39 m ja laitetila 8 m ²) rakentaminen kiinteistölle 541-111-192-4. Hakija hakee poikkeamislupaa noin 39 metriä korkean, tyveltään putkirakenteisen telemaston ja 8 m ² suuruisen laitetilän rakentamiseksi asemakaavassa asuinpientalojen korttelialueeksi (AP-1) merkitylle alueelle. Kyseinen kiinteistö pihoinen sijaitsee	

Nurmeksen Vanhan kauppalan pääkadun, Kirkkokadun varrella.

Hakemuksessa perustellaan maston sijoittamista asuinpientaloalueen kaava-alueelle viranomaistoiminnalla ja huoltovarmuudella. Nämä eivät kuitenkaan ole perusteita maston sijoittamiselle valtakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön (RKY) ja ylipäättään yksityisomistuksessa olevan pientalon pienikokoiselle piha-alueelle. Alueen läheisyydessä kohoaa ortodoksisen kirkon torni, joka kauniisti ja rauhallisesti hallitsee alueen näkymää. Hakemukseen liitetyissä havainnekuvin ei löydy kuvaa, joka havainnollistaisi suunnitelmaa maisemallisesti tärkeiden vesistöjen eli Nurmesjärven ja Pielisen suunnalta katsottuna.

Toteutuessaan mastohanke pilaisi alueen yleisilmeen, aiheuttaisi haittaa kaavoitukselle, turmelisi ponnistelut vanhan kauppalan matkailullisen imagon kehittämiseksi ja veisi pohjan alueen kaavamääräysten noudattamisesta ja valvomisesta sekä vähentäisi viihtyvyyttä. Masto myös laskisi naapurikiinteistöjen jälleenmyyntiarvoa.

Hakija on rakennuksen ja tontin omistaja, eikä teleoperaattori. Alueella ei ole muita suunnitellun maston kaltaisia rakennelmia.

Nurmeksen museo vastustaa maston sijoittamista kyseiseen paikkaan sekä ylipäättään Vanhan kauppalan RKY-alueelle.

On syytä laatia perusteellinen selvitys mahdollisista maston sijoituspaikoista. On tutkittava, voidaanko masto sijoittaa RKY-alueen ulkopuolelle. Huoltovarmuuden takaamiseksi tulee ensisijaisesti huomioida julkisessa omistuksessa olevat alueet.

Lausuntotieto	Liitteet
kielteinen	0 kpl

VASTINE NURMEKSEN MUSEON LAUSUNTOON

Asia: Vastine poikkeamislupahakemuksesta (Nurmes, Kirkkokatu 35) annettuun lausuntoon koskien telemaston rakentamista.

Vastauksia Nurmeksen museon lausunnon keskeisiin väittämiin:

1. Rakentamislain ja Alueidenkäyttölain mukaiset edellytykset sekä RKY-alue

Nykyinen lainsäädäntö – **Rakentamislaki (751/2023)** ja **Alueidenkäyttölaki** – ei aseta ehdotonta rakentamiskieltoa valtakunnallisesti merkittävälle kulttuuriympäristöille (RKY). Laki edellyttää, ettei rakentaminen merkittävästi heikennä alueen ominaispiirteitä tai vaaranna alueiden käytön tavoitteita.

2. Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014) ja tekninen välttämättömyys

Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014, 1 §) velvoittaa turvaamaan teknisesti kehittyneiden ja toimintavarmojen viestintäpalveluiden saatavuuden koko maassa. Lain 229 §:n mukaan viestintäverkon laitteiden sijoittaminen on sallittua, kun sijoittamista ei voida muutoin järjestää tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin.

Tässä tapauksessa Nurmeksen Vanhan kauppalan RKY-alue on niin laaja, ettei nykyaikaisia 4G- ja 5G-palveluita voida toteuttaa sijoittamalla tukiasemia alueen rajojen ulkopuolelle. Alueella ei ole olemassa olevia korkeita rakennuksia, jotka mahdollistaisivat antennien sijoittamisen. Näin ollen maston rakentaminen ei ole vaihtoehto, vaan teknisesti ainoa realistinen keino lain edellyttämän palvelutason saavuttamiseksi.

2. Maston maisemavaikutukset ja lähiympäristön todellinen rakennuskanta

Nurmeksen museon vastustavassa lausunnossa esitetty kuva alueen yhtenäisyydestä ja maston maisemavaikutuksista perustuu pääasiassa mielikuviin ja on virheellinen. Masto ei sijoitu suojellun rautatiealueen kanssa samaan näkymään tai varsinaisen puu-Nurmeksen välittömään läheisyyteen, eikä mastoa saa käytännössä samaan näkymään kummankaan kanssa.

Todellisuudessa rakennuspaikan välitön ympäristö koostuu hyvin epäyhtenäisestä rakennuskannasta, johon kuuluu. 1950–1980-lukujen rakennuksia. Rakennuspaikan, joka on 50-luvun kivitalo, naapurikiinteistöt ovat 50-luvun "rintamamiestalo", 60-luvun pulpettikattoinen myymälä-/asuinkiinteistö, asumaton lähes purkukuntoinen 50-luvun asuinrakennus sekä 80-luvun kerrostaloja).

Väite maston visuaalisesta hallitsevuudesta on liioiteltu. Kuten ortodoksinen kirkkokin todellisuudessa, myös masto näkyy ympäristöönsä hyvin rajoitetusti, vain tietyistä katunäkymistä, jääden muilta osin puuston ja rakennusmassojen taakse. Tehdyt kuvasovitteet osoittavat nimenomaan ne kohdat, joissa masto on nähtävissä; muualta katsottuna sillä ei ole vaikutusta näkymään.

3. Huoltovarmuus ja kiinteistön omistussuhde

Televerkot ovat osa kriittistä kansallista infrastruktuuria. Parhaillaan käynnissä olevan Virve 2 -uudistuksen seurauksena myös viranomaisverkko tukeutuu kaupalliseen 4G- ja 5G-verkkoon. Se, että hakijana on kiinteistön omistaja eikä teleoperaattori, on yleinen ja laillinen käytäntö, jolla ei ole merkitystä luvan myöntämisen edellytysten kannalta. Suurin osa suomen televerkkojen tukiasemista sijaitsee tälläkin hetkellä muualla kuin julkisomisteisissa-, tai teleoperaattoreiden omistamissa kiinteistöissä tai mastoissa. Viestintäpalveluiden turvaamiseksi rakennettavan telemaston rakentaminen on rakentamislain hengen mukaista yhdyskuntarakenteen toimivuuden varmistamista.

4. Kiinteistöjen arvo ja oikeuskäytäntö

Lausunnossa esitetty väite kiinteistöjen arvon alenemisesta on perusteeton. Päinvastoin nykyaikaiset ja toimivat tietoliikenneyhteydet ovat perusedellytys alueen elinvoimaisuudelle, kiinteistöjen käytettävyydelle ja asumisviihtyvyydelle.

Lisäksi Rakentamislain, Alueidenkäyttölaissa tai vakiintuneessa oikeuskäytännössä kiinteistön mahdollinen markkina-arvon muutos ei ole edes peruste poikkeamisluvan tai rakentamisluvan epäämiselle.

Oikeuskäytännössä viestintäverkkojen yhteiskunnallinen merkitys ohittaa yleensä paikalliset maisemalliset haitat, kun rakentamistarve on osoitettu ja sijoituspaikka on teknisesti perusteltu

Johtopäätös:

Hanke täyttää Rakentamislain mukaiset poikkeamisedellytykset sekä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain tavoitteet.

Kaavasta poikkeamiselle on erityinen syy, eikä poikkeaminen myöskään:

- 1) aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle,
- 2) vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista
- 3) vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista, tai
- 4) johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin ei aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia vaikeuta ympäristön suojelua koskevien tavoitteiden saavuttamista.

Hanke on yleisen edun mukainen, ja sen maisemalliset vaikutukset on minimoitu suhteessa tekniseen välttämättömyyteen ja yhteiskunnan turvallisuuden varmistamiseen.

Lausunto

Kirkkokatu 35

Asiointikunta Nurmes	Hakemuksen vaihe Hakemus jätetty
Kiinteistötunnus 541-111-192-4	Hakemus jätetty 25.03.2026
Asiointitunnus LP-541-2026-00013	Käsittelijä Rokkonen Tapio
Hankkeen osoite Kirkkokatu 35	Hakija [REDACTED]
Toimenpiteet Poikkeamisen hakeminen	

Lausunto

Lausunnon pyyntöpäivä 13.04.2026	Kuvaus P-K Alueellinen vastuumuseo
Lausunnon antopäivä 28.04.2026	Lausunnon antaja Mikko Westman
Lausuntoteksti Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo on perehtynyt poikkeamislupahakemukseen sekä sen yhteydessä toimitettuihin suunnitelmiin. Alueellinen vastuumuseo ei näillä tiedoin puolla kaupunkikuvaan merkittävästi vaikuttavan korkean maston (39 m) sijoittamista valtakunnallisesti merkittävälle rakennetun kulttuuriympäristön alueelle. Museon näkemyksen mukaan maston sijoittamista koskevia vaihtoehtoja tulee ensisijaisesti tarkastella Nurmeksien keskustaa ja vanhaa kauppala-aluea koskevassa vireillä	

olevassa osayleiskaavatyössä.

Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon yhteyshenkilöinä asiassa toimivat intendentti Mikko Westman (mikko.westman@joensuu.fi, puh. 050 305 8408) sekä korjausrakentamisen asiantuntija Teemu Kuivalainen (teemu.kuivalainen@joensuu.fi, puh. 050 521 2652).

Lausuntotieto	Liitteet
ei-puollettu	0 kpl

VASTINE P-K ALUEELLISEN VASTUUMUSEON LAUSUNTOON

Asia: Vastine poikkeamislupahakemuksesta (Nurmes, Kirkkokatu 35) annettuun lausuntoon koskien telemaston rakentamista.

Kommentteja Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon lausuntoon:

1. Rakentamislain ja Alueidenkäyttölain mukaiset edellytykset sekä RKY-alue

Nykyinen lainsäädäntö – **Rakentamislaki (751/2023)** ja **Alueidenkäyttölaki** – eivät aseta ehdotonta rakentamiskieltoa valtakunnallisesti merkittävillä kulttuuriympäristöille (RKY). Laki edellyttää, ettei rakentaminen merkittävästi heikennä alueen ominaispiirteitä tai vaaranna alueiden käytön tavoitteita.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa samaa poikkeamislupaa koskevassa omassa lausunnossaan (28.04.2026) :

”Lupahakemuksen mukaisen erillislaitteen rakentaminen ei alueidenkäytön osalta lähtökohtaisesti aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle (RakL 57 § 2 mom. kohta 1). Maston rakentamisella ei voida katsoa myöskään olevan merkittäviä vaikutuksia Nurmeksen rautatieaseman ja vanhan kauppalan RKY-alueille, jolloin rakentaminen ei vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista (RakL 57 § 2 mom. kohta 3)”

2. Maston vaikutus kaupunkikuvaan ja lähiympäristön todellinen rakennuskanta

Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo sanoo vastustavassa lausunnossaan, ettei se puolla **”kaupunkikuvaan merkittävästi vaikuttavan korkean maston sijoittamista valtakunnallisesti merkittävälle RKY-alueelle”**.

Väite maston visuaalisesta hallitsevuudesta on liioiteltu. Masto näkyy ympäristöönsä hyvin rajoitetusti, vain tietyistä katunäkymistä, jääden muilta osin puuston ja rakennusmassojen taakse, kuten Lupa- ja valvontavirastokin toteaa omassa lausunnossaan (28.04.2026).

Lupahakemuksen liitteenä olevat kuvasovitteet osoittavat nimenomaan ne kohdat, joissa masto on nähtävissä; muualta katsottuna sillä ei ole vaikutusta näkymään.

Luvan hakijan edellytetään esittävän valokuvasovitteet maston vaikutuksesta maisemaan, mutta lausunnon antajien ei edellytetä millään tavoin perustelevan- tai osoittavan toteen omia väittämiään. Lausunnon antaja väittää maston ”vaikuttavan merkittävästi kaupunkikuvaan”. Luvan hakija haluaisi tietää, mistä kohdasta katsottuna väite pitää lausunnon antajan mielestä paikkansa. Käytännössä masto näkyy katuverkolle vain kiinteistön pihaliittymän kohdalta Salmenkadulta.

Rakennuspaikan välitön ympäristö koostuu todellisuudessa hyvin epäyhtenäisestä rakennuskannasta, johon kuuluu. 1950–1980-lukujen rakennuksia. Rakennuspaikan, joka on 50-luvun kivitalo, naapurikiinteistöt ovat 50-luvun ”rintamamiestalo”, 60-luvun pulpettikattoinen myymälä-/asuinkiinteistö, asumaton lähes purkukuntoinen 50-luvun asuinrakennus sekä 80-luvun kerrostaloja.

Masto ei sijoitu suojellulle rautatiealueelle. Nurmeksen vanhaan kauppalaan, niin kutsutun puu-Nurmeksen (Rajakatu, Työväenkatu ja Harjukatu) alueelle on matkaa noin kilometri. Mastoa saa käytännössä samaan näkymään kummankaan kanssa.

3. Museon näkemyksen mukaan maston sijoittamista koskevia vaihtoehtoja tulee ensisijaisesti tarkastella vireillä olevassa osayleiskaavassa

Nurmeksen Vanhan kauppalan RKY-alue kattaa koko Nurmeksen keskusta-alueen sankarihautausmaalta Mikonniemelle. Alueella ei ole riittävän korkeita rakennuksia, jotka mahdollistaisivat antennien sijoittamisen. Alue on niin laaja, ettei nykyaikaisia 4G- ja 5G-palveluita voida toteuttaa, taajama-alueilla käytössä olevilla 1800 – 3500 MHz taajuuksilla, sijoittamalla tukiasemat alueen rajojen ulkopuolelle. Näin ollen **maston rakentaminen ei ole vaihtoehto, vaan teknisesti ainoa realistinen keino lain edellyttämän palvelutason saavuttamiseksi**. Fysiikan lakeihin ei ole valitusoikeutta.

Teleoperaattorit ovat jo aikaisempina vuosina pyrkineet yhdessä Nurmeksen kaupungin kaavoituksen ja rakennusvalvonnan kanssa löytämään mahdollisen paikan maston sijoittamiseksi alueelle – ilman menestystä. Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014, 1 §) velvoittaa kuitenkin turvaamaan teknisesti kehittyneiden ja toimintavarmojen viestintäpalveluiden saatavuuden koko maassa. On kestävämpää, jos operaattorit eivät pysty vastaamaan lain vaatimuksiin, vaan joutuvat odottamaan vuosikausia – joskus tulevaisuudessa voimaan tulevaa uutta osayleiskaavaa. Uusi kaavakaan kun ei muuta tarpeita tai todellisuutta, vaan mastolle täytyy löytää rakennuspaikka samalta alueelta.

Johtopäätös:

Hanke täyttää Rakentamislain mukaiset poikkeamisedellytykset sekä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain tavoitteet.

Kaavasta poikkeamiselle on erityinen syy, eikä poikkeaminen myöskään:

- 1) aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle,
- 2) vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista
- 3) vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista, tai
- 4) johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin ei aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia vaikeuta ympäristön suojelua koskevien tavoitteiden saavuttamista.

Hanke on yleisen edun mukainen, ja sen maisemalliset vaikutukset on minimoitu suhteessa tekniseen välttämättömyyteen ja yhteiskunnan turvallisuuden varmistamiseen.

Säteilytoiminnan valvonta

22.4.2026

STUK 44/0202/2026
JulkinenNurmeksen kaupunki
kirjaamo@nurmes.fi

Lausuntopyyntönne 20.4.2026

Teleliikennemaston rakentamiseen liittyvä poikkeamislupahakemus

Nurmeksen kaupunki pyysi Säteilyturvakeskukselta (STUK) lausuntoa poikkeamislupahakemuksesta, joka koskee uuden, 39 metriä korkean teleliikennemaston rakentamista kiinteistölle 541-111-192-4.

Säteilyturvallisuuden liittyvänä lausuntonaan STUK toteaa seuraavan:

Matkaviestintukiasemien radiotaajuisia kenttiä koskevat altistuksen raja-arvot on annettu sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa 1045/2018. Raja-arvot suojaavat kaikilta radiotaajuisien kenttien tunnetuilta terveyshaitoilta.

Matkaviestinoperaattorilla on velvollisuus huolehtia siitä, etteivät raja-arvot ylity paikoissa, joihin väestöllä on vapaa pääsy. STUK valvoo väestön altistusta tukiasemien radiotaajuisille kentille.

Antennit ovat ainoa teleliikennemaston säteilevä osa. Raja-arvot voivat ylittyä enimmillään noin kymmenen metrin etäisyydellä tukiasema-antennista pääkeilan suunnassa. Altistus pienenee nopeasti etäisyyden kasvaessa. Tukiasema-antennit sijoitetaan suunnitellun maston yläosaan, jolloin väestöllä ei ole vapaata pääsyä paikkoihin, joissa raja-arvot voisivat ylittyä. Väestön altistus jää tällaisessa tapauksessa selvästi raja-arvoja pienemmäksi.

Säteilyturvallisuuden liittyvät syyt eivät estä suunnitellun teleliikennemaston rakentamista.

Pasi Orreveteläinen
Laboratorionjohtaja

Sami Kännälä
Erikoistutkija

Aihe: VS: Lausuntopyyntö, teleliikennemasto
Lähetetty: 5.5.2026, 14:25:07
Mistä: Silpola Heikki<Heikki.Silpola@traficom.fi>
Mihin: Rokkonen Tapio; kirjaamo NUR

TRAFICOM/254276/04.04.05.01/2026
Nurmeksen kaupungin lausuntopyyntö 27.4.2026

Hei,
Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin lausuntona seuraavaa:
Nurmeksen kaupungin alueelle, kiinteistölle 541-111-192-4 suunniteltu teleliikennemasto, korkeus 39 metriä maanpinnasta (138 metriä merenpinnasta), sijaitsee alueella, jossa ilmailulain 158 §:n mukainen lentoestelupa edellytetään vasta yli 60 metriä maanpinnasta kohoavalle pystytettävälle kohteelle. Tätä kohdetta ei ole myöskään tarpeen varustaa lentoestevaloilla tai päivämerkinnöillä (lentoestemaalaus).

Ystävällisin terveisin,

Heikki Silpola
ylitarkastaja
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Opastinsilta 12 A
00520 Helsinki
PL 320, 00059 TRAFICOM
puh. 029 534 6114
e-mail: heikki.silpola(at)traficom.fi
www.traficom.fi

Lähtettäjä: Rokkonen Tapio <tapio.rokkonen@nurmes.fi>
Lähetetty: tiistai 28. huhtikuuta 2026 13.33
Vastaanottaja: Traficom Kirjaamo <kirjaamo@traficom.fi>
Kopio: kirjaamo NUR <kirjaamo@nurmes.fi>
Aihe: Lausuntopyyntö, teleliikennemasto

Moi!

Nurmeksen kaupungin rakennusvalvonta pyytää lausuntoanne teleliikennemaston rakentamisesta liitteenä olevan lausunnon mukaisesti.

tapio

Tapio Rokkonen, rakennustarkastaja
Kirkkokatu 14, 75500 Nurmes
puh. 04010 45720
tapio.rokkonen@nurmes.fi

Nurmeksen kaupunki
kirjaamo@nurmes.fi
tapio.rokkonen@nurmes.fi

Lausuntopyyntö 13.4.2026

Lausunto poikkeamislupahakemukseen erillislaitteen rakentamisesta kiinteistölle 541–111–192–4, Nurmes

Nurmeksen kaupunki on pyytänyt Lupa- ja valvontavirastolta lausuntoa poikkeamislupahakemuksesta erillislaitteen rakentamisesta kiinteistölle 541–111–192–4 28.4.2026 mennessä.

Erillislaitteen (masto 39 m + laitetila 8 m²) rakentaminen kohdistuu kiinteistölle 541–111–192–4. Masto on hakemuksen ja valokuvasovitteiden mukaisesti tyveltään putki- ja yläosaltaan ristikkorakenteinen. Maston perustukset tehdään maanvaraisperustuksena ja mahdollinen paalutuksen tarve selvitetään maaperätutkimuksen jälkeen. Masto tuodaan paikalle osissa ja kootaan rakentamisaikalla nosturiauton avulla. Laitetila liitetään sähköverkkoon ja kuituyhteyteen. Mastoon ei tule harusvajereita, lentoestevaloja eikä päivämerkitäviärejä. Mastoa ei ole tarkoitus aidata, vaan se varustetaan kiipeämisen estävällä noususteellä. Rakennusajan jälkeen mastolle tapahtuva liikennöinti liittyy lähinnä satunnaisiin huoltokäynteihin.

Lausuntopyynnön yhteydessä on toimitettu selostus hankkeesta ja poikkeamisen perustelut, karttaote, ajantasa-asemakaavamääräykset, asemapiirros sekä valokuvasovitteet maston vaikutuksista maisemaan.

LAUSUNTO

Lupahakemuksen mukaan maston korkeus on 39 metriä ja maston puiden latvojen yläpuolelle ympäristöön näkyvä osa on n. 60 cm levyinen ja ristikkorakenteinen. Lupa- ja valvontavirasto pitää hyvänä asiana, että hakemukseen on edellytetty/liitetty valokuvasovitteet, joiden taso on riittävä arvioitaessa maston vaikutuksia maisemaan ja RKY-alueille.

Suunniteltu masto sijaitsee valtakunnallisesti merkittävällä rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) alueella *Nurmeksen vanhan kauppalan alue*. Maston läheisyydessä sijaitsee myös toinen RKY-alue *Nurmeksen rautatieasema*. Maston sijoittamisaikana on RKY-alueen kaakkoisosassa, jossa arvot eivät ole niin suuret kuin esimerkiksi luoteisosassa. Lisäksi sijoituspaikan maasto on alempana kuin RKY-alueen arvokkaimmilla osilla niin kutsutun puu-Nurmeksen ydinalueella (ennen kaikkea Rajakatu, Työväenkatu ja Harjukatu), jonne hankkeella ei liene vaikutuksia.

Hankealueelle rajautuvassa voimassa olevassa asemakaavassa (Asemakaava 194) on osoitettu Kirkkokadun molemmin puolin *Kaupunkikuvallisesti merkittävä puurivi, joka tulee istuttaa ja/tai ylläpitää*. Kaksirivinen puurivi on toteutettu asemakaavan mukaisesti ja se edesauttaa maston ”piiloutumista” maisemaan myös tulevaisuudessa. Lisäksi maston maisemallisia haittoja vähentää sen ristikkomainen yläosa, jolloin se

käytännössä niin lähi- kuin kaukomaisemassa muuttuu läpinäkyvämmäksi verrattuna umpinaiseen rakenteeseen, eikä siis ole hallitseva elementti maisemassa. Maston sijoittamispaikka rajautuu voimassa olevan asemakaavan (Asemakaava 012) mukaiselle lähivirkistysalueelle (Salmenpuisto, VL), johon on osoitettu muuntamon (Zm) paikka ohjeellisen leikki- ja oleskelualueeksi varatun alueen osan koillispuolelle. Myönnettäessä maston poikkeamislupaa tulee huomioida, että lähiympäristöstä/lähivirkistysalueelta poistetaan mahdollisimman vähän puustoa, jotta maston maisemahäiriö jää todellisestikin mahdollisimman pieneksi ja asuinalueiden viihtyisyys säilyy.

Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014, SVPL) tulee huomioida valmisteltaessa lupapäätöstä. Lisäksi arvioitaessa sijoittamisen edellytyksiä asemakaava-alueella (RakL 44§), tulee kiinnittää huomiota erityisesti kohtaan 6: *luvan myöntäminen ei vaikeuta korttelin muun osan käyttöä kaavan osoittamaan tarkoitukseen.*

Koska hakijana on yksityishenkilö eikä telealan yritys, ja koska telemaston sijoittamiseen liittyy turvallisuusnäkökulmia, joista Lupa- ja valvontavirasto ei anna lausuntoa, tulee em. asioista kuitenkin varmistua viimeistään siinä vaiheessa, kun poikkeamislupapäätöstä vastaavaa rakentamislupaa haetaan. Lupa- ja valvontavirasto ehdottaa, että teleliikennemaston rakentamisesta pyydetäisiin vielä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien lausunto ennen kuin poikkeamislupaa myönnetään.

Koska asiakirjoista ei ilmene, onko poikkeamisluvan hakija ollut yhteydessä teleyritykseen, olisi myös tärkeää, että ennen rakentamisluvan myöntämistä olisi tehty sopimus yrityksen kanssa, joka pystyisi vielä arvioimaan mahdollisen paikan soveltuvuuden esim. maston peitto- ja palvelualueen riittävän kattavuuden osalta. Tämä siksi, että pystytään takaamaan ylipäänsä SVPL 1 §:n (lain tavoitteet) toteutuminen.

Johtopäätös

Lupa- ja valvontavirasto toteaa johtopäätöksensä toimialaltaan seuraavaa:

Lupahakemuksen mukaisen erillislaitteen rakentaminen ei alueidenkäytön osalta lähtökohtaisesti aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle (RakL 57 § 2 mom. kohta 1). Maston rakentamisella ei voida katsoa myöskään olevan merkittäviä vaikutuksia Nurmeksen rautatieaseman ja vanhan kauppalan RKY-alueille, jolloin rakentaminen ei vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista (RakL 57 § 2 mom. kohta 3).

Maston rakentamisesta koituvat turvallisuusnäkökulmat, ja sitä kautta mahdollisuus maston sijoittamiselle kiinteistölle 541–111–192–4, tulee kuitenkin vielä selvittää.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt johtava asiantuntija Satu Sarkoranta ja ratkaissut arkkitehti Tuija Mustonen.

Tiedoksi

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Lausunto
28.4.2026
LVV-U/72914/2026
Julkinen

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihtde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/72914/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/72914/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Sarkoranta Satu 28.04.2026 08:05

Ratkaisija Mustonen Tuija 28.04.2026 08:06